

KS. MARIAN POKRYWKA

KSIĄDZ PROFESOR SEWERYN ROSIK – TEOLOG SUMIENIA
W PIERWSZĄ ROCZNICĘ ŚMIERCI

Sprawozdanie z Sympozjum

17 października 2001 r., w pierwszą rocznicę śmierci Księdza Profesora Seweryna Rosika, Instytut Teologii Moralnej KUL zorganizował sympozjum poświęcone jego osobie i dokonaniom naukowym. Ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny – Dyrektor Instytutu Teologii Moralnej KUL – w słowie wstępnym powitał Ks. prof. dra hab. Gabriela Witaszka – Dziekana Wydziału Teologii KUL, Ks. prof. dra hab. Franciszka Greniuka, gości spoza KUL, którzy mieli okazję spotkać się z Księdzem Profesorem Rosikiem, pracowników i studentów Instytutu oraz wszystkich obecnych. Ks. Nagórny nawiązał do Księgi Pamiątkowej, która była pochyleniem się uczniów i przyjaciół nad tym wszystkim, co Ks. Rosik wniósł do środowiska teologicznego tak w ramach Uniwersytetu, jak i w skali ogólnopolskiej. Wspominał też, że w ubiegłą niedzielę, 14 października, delegacja z Instytutu była w Krotoszynie – rodzinnym mieście Ks. Rosika – aby w jego intencji sprawować Mszę świętą i złożyć kwiaty na jego grobie.

Oficjalnego otwarcia sympozjum dokonał Dziekan Wydziału Teologii KUL – Ks. prof. dr hab. Gabriel Witaszek. Ks. Dziekan przywołał słowa Ks. Bpa prof. dra hab. S. Wielgusa ze *Wstępu do Księgi Pamiątkowej*: „W historii każdej społeczności, każdej organizacji czy instytucji, dostrzec można pewne osoby, które nadawały jej kierunek i które stanowiły swojego rodzaju kamienie milowe prowadzące tę społeczność do określonego celu. Refleksje takie nasunęły się w czasie, gdy Sekcja Teologii Moralnej Wydziału Teologii KUL obchodziła jubileusz 65-lecia urodzin odchodzącego na emeryturę Ks. Profesora Seweryna Rosika. Bez żadnej wątpliwości jest on dla niej jednym z owych milowych, prowadzących do celu kamieni. W dużej mierze to dzięki niemu, dzięki jego twórczej, ofiarnej, nie liczącej się ze słabością własnego organizmu pracy, dzięki jego oddaniu dla Uniwersytetu, Kościoła i nauki – Sekcja Teologii Moralnej przetrwała chwile trudne w swojej historii i weszła w nowy okres

rozwoju i służby” Ks. Dziekan podziękował Instytutowi Teologii Moralnej za zorganizowanie sympozjum upamiętniającego osobę i myśl Księdza Profesora Rosika i życzył bogatych owoców refleksji teologicznomoralnej.

Przewodniczącym sesji był O. dr hab. Andrzej Derdziuk OFM^{Cap}. Pierwszy referat zatytułowany *Teologia moralna w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim do czasu Soboru Watykańskiego II* wygłosił Ks. prof. dr hab. Franciszek Greniuk. Prelegent ukazał najpierw główne nurty uprawianej w tym czasie teologii moralnej oraz zaprezentował występujące wtedy podręczniki. Na tym tle przybliżył ośrodki uprawiające teologię moralną w Polsce. Następnie Ks. Greniuk omówił dzieje teologii moralnej w KUL-u. Zwrócił uwagę na rozwój katedr i obsadę personalną. Ks. Rosik został tu zatrudniony w charakterze asystenta w roku akademickim 1963/64.

Następny referat pt.: *Ksiądz Profesor Seweryn Rosik – człowiek sumienia* wygłosił Ks. prof. dr hab. Anzelm Weiss. Prelegent rozpoczął od wyrażenia wdzięczności za to, że został zaproszony na sympozjum poświęcone Ks. Rosikowi, którego uważa za swego wielkiego Przyjaciela. W wypowiedzi, która miała charakter świadectwa, Ks. Weiss przywołał zdarzenie z czasów niemieckiej okupacji. Zamknięto szkoły, obowiązywał zakaz czytania polskich książek. Uczniów wykorzystywano do różnej pracy. W tej sytuacji książki dzielono na kartki, aby między sobą można je było wymieniać. Ks. Rosik pracował na poczcie. Jako doręczyciel listów mógł także doręczać kartki z polskich książek i samemu je czytać. Szczególne wrażenie zrobiła na nim ostatnia część *Trylogii* H. Sienkiewicza. Ks. Weiss podkreślił, że z rodzinnego domu Ks. Rosik wyniósł miłość do drugiego człowieka, wrażliwość na potrzeby innych, a także radość wewnętrzną i pogodę ducha. Drugą jego pasją i miłością obok rodziny było kapłaństwo. Święcenia kapłańskie przyjął 4 czerwca 1955 r. Uczył się pięknego kapłaństwa od bł. Michała Kozala, z którym był blisko spokrewniony. Był kapłanem, którego sumienie ustawicznie szukało Chrystusa. Prelegent przywołał słowa z testamentu Ks. Rosika: „Za wszystkie moje grzechy przepraszam Boga i ludzi [...] Dziękuję Wszechmogącemu Bogu za dar życia, za łaskę kapłaństwa i wszystkie inne łaski, które od Niego otrzymałem” Na zakończenie Ks. Weiss podkreślił, że Ks. Profesor Seweryn Rosik należał do jasnych promieni naszego Uniwersytetu.

Kolejny referat zatytułowany *Koncepcja sumienia Księdza Profesora Seweryna Rosika* wygłosił Ks. prof. dr hab. Ireneusz Mroczkowski. Na wstępie podkreślił, że Ks. S. Rosik był człowiekiem sumienia, a jednocześnie teologiem moralistą, który znaczną część badań naukowych poświęcił problematyce sumienia. Prelegent – w oparciu o kryteria z encykliki *Veritatis splendor* – omówił koncepcje sumienia w badaniach naukowych Ks. Rosika. Zwrócił uwagę na takie problemy, jak: nauki biblijne o sumieniu, sumienie a osoba oraz sumienie jako norma wolności. Mówca podkreślił, że Ks. Rosik stworzył ciekawą teorię sumienia, która oparta jest na wypróbowanej nauce Kościoła, ale nie unika żadnego z zapalnych punktów współczesnej dyskusji. Dostrzegł wyzwania sytuacjonizmu i nie uległ kreatywnej interpretacji sumienia. Zdaniem Ks. Mroczkowskiego, każdy kto znał Profesora, nie może pozbyć się wrażenia, że pisząc o sumieniu pisał prawdę także o własnym sumieniu: wrażliwym, czułym i pewnym.

Następnie Ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny wygłosił referat zatytułowany *Chrześcijański sytuacjonizm etyczny? Próba odpowiedzi Księdza Profesora Seweryna Rosi-*

ka. Autor przedstawił i ocenił chrześcijańską interpretację sytuacji moralnej dokonaną przez Ks. Rosika w książce *Sytuacjonizm etyczny a chrześcijańska roztropność. Studium teologiczno-moralne* (Poznań 1986 ss. 219). Prelegent zwrócił uwagę przede wszystkim na dokonane przez Księdza Rosika krytyczne omówienie skrajnego sytuacjonizmu etycznego. Uwzględnione tu zostały takie zagadnienia, jak: podłoże etyki sytuacyjnej i jej podstawowe założenia; kryterium sumienia praktycznego w etyce sytuacyjnej; krytyka sytuacyjnej formacji sumienia. Następnie – w oparciu o myśl Profesora – ukazał problem właściwego rozumienia sytuacjonizmu etycznego, a więc w tzw. „ujęciu roztropnościowym” Zdaniem Ks. Nagórnego zaproponowana przez Ks. Rosika chrześcijańska interpretacja sytuacji etycznej przybrała kształt zwartego systemu, który można określić jako „chrześcijański sytuacjonizm etyczny” Jest to propozycja wciąż aktualna, choć powinna być dzisiaj odczytywana w świetle encykliki *Veritatis splendor* i tego wszystkiego, co wniosła późniejsza dyskusja w środowisku teologów moralistów.

Po powyższych referatach miała miejsce dyskusja. Ks. dr hab. S. Nowosad stwierdził, że w protestantyzmie obecnie podejmowane są próby stworzenia teorii prawa naturalnego, choć osłabia je zasada „sola scriptura” Szczególnie pod wpływem encykliki *Veritatis splendor* widoczny jest powrót do dyskusji na temat prawa naturalnego. Następnie głos zabierali doktorzy Ks. Rosika podkreślając aktualność proponowanych przez Profesora tematów oraz jego niezwykłą rzetelność przy poprawianiu prac doktorskich.

Następnie O. dr hab. A. Derdziuk zakończył dyskusję i oddał głos Ks. prof. J. Nagórnemu – Dyrektorowi Instytutu Teologii Moralnej. Podsumowując sympozjum Ks. prof. Nagórny podziękował wszystkim prelegentom, przewodniczącemu sesji oraz uczestnikom, szczególnie tym, którzy przybyli spoza Uniwersytetu. Następnie zaprosił wszystkich na Mszę świętą sprawowaną w intencji śp. Księdza Profesora Seweryna Rosika w Kościele Akademickim KUL.